

**SIMULAREA JUDEȚEANĂ A
EXAMENULUI NAȚIONAL DE BACALAUREAT 2024
Proba E. c) – ISTORIE
28 noiembrie 2023**

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Varianta 3

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. „După anul 602, masa slavilor a trecut Dunărea spre sud și s-a revărsat în Balcani, de unde a făcut dese expediții în Bizanț. Acești slavi s-au așezat stabil la sud de Dunăre și au dat naștere cu timpul unor popoare noi – bulgarii, sârbii, croații, etc. Populația traco-daco-romană dintre Dunăre și Balcani, care devenise treptat protoromânească, a fost adânc tulburată, în dezvoltarea sa, întrucât slavii au copleșit-o prin număr în unele zone, i-au răpit cele mai bune pământuri și au obligat-o să-și caute, în parte refugiul spre nord, sud și sud-vest, mai ales în zonele de deal și de munte, pe văile râurilor, în depresiuni. Mulți dintre acești protoromâni sudici au fost treptat slavizați. La nord de fluviu, situația a fost inversă. Aici, slavii rămași, fiind mai puțini decât daco-romanii (protoromânii) și trăind împreună cu aceștia, au fost foarte mult influențați de ei și au fost treptat, pe parcursul câtorva secolele, asimilați. De-a lungul conviețuirii, ei au influențat la rândul lor viața localnicilor latinofoni, au lăsat urmele propriei personalități etnice în firea românilor și o serie de cuvinte în limba română.” (Ion Aurel-Pop, Ioan Bolovan, Istoria Transilvaniei)

B. „Poporul român s-a format, prin urmare, ca orice popor romanic, din două elemente etnice fundamentale, anume elementul băștinaș (traco-daco-getic) și elementul cuceritor (romanii) din sinteza cărora esența latină sau romanitatea a ieșit învingătoare. S-a mai adăugat un al treilea element etnic, cel migrator (slavii), care nu a putut modifica aspectul romanic al românilor (.....). Această victorie s-a datorat, cu siguranță, și numărului copleșitor de mare al elementelor latinofone aduse și venite în Dacia [.....]. Ca urmare, românii – cel mai numeros popor din sud-estul Europei – nu s-au format numai la nord sau numai la sud de Dunăre, ci pe ambele maluri ale fluviului, care nu a devenit o barieră între latinifoni decât numai după formarea târzie a statelor slave [.....]. Românii sunt astăzi singurul popor romanic din romanitatea estică. Vecinii lor sunt bulgari, sârbi, ucraineni, ruși, polonezi, slovaci – cu toții slavi – și maghiarii, adică numai nelatini.” (Ion Aurel-Pop, Ioan Bolovan, Istoria Transilvaniei)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Precizați, din sursa B, un element din care s-a format poporul român. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa A, o informație referitoare la conviețuirea slavilor cu daco-romanii la nordul Dunării. **2 puncte**
3. Scrieți două popoare precizate atât în sursa A, cât și în sursa B. **6 puncte**

4. Scrieți pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că slavii au copleșit populația protoromânească dintre Dunăre și Balcani. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză - efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia din aceste informații (cauză, respectiv efect). **7 puncte**
6. Prezentați două aspecte din secolele al XIX-lea - al XX-lea referitoare la romanitatea românilor. **6 puncte**
7. Menționați o idee referitoare la romanitatea românilor, care se regăsește în operele istoricilor din Evul Mediu. **4 puncte**

Subiectul II

(30 puncte)

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„În 1324, noul rege al Ungariei, Carol Robert, recunoscând situația creată, e în raporturi bune cu domnul muntean; ele se mențin și în 1327; curând însă după aceea, în 1330, se ajunge la un conflict armat, a cărui urmare va fi independența Țării Românești.

Cauzele conflictului nu sunt bine cunoscute, se pare însă că vinovați au fost cei doi sftetnici ai regelui ungar care doreau să aibă pentru ei țara lui Basarab. Sau măcar Banatul de Severin. Somat să restituie această ultima posesiune și să plătească tributul, Basarab refuză. Atunci Carol Robert strânge o armată însemnată și, în septembrie 1330, pornește împotriva lui. Cetatea Severinului cade; văzând aceasta, domnul muntean e dispus să încheie pace, oferind, prin soli, cum spune cronica ungurească, să plătească tributul cerut, să dea o despăgubire de război și să trimită chiar pe fiul său la curtea ungară. Aceste propuneri foarte avantajoase sunt însă respinse de înfumuratul angevin [...]. Armata ungară porni mai departe. Voievodul muntean făcuse însă, după obiceiul de întotdeauna al ținuturilor noastre, pustiu în fața dușmanului. Carol Robert ajunge, în sfârșit, în fața cetății de la Argeș, ostașii săi nu găseau însă nimic de-ale mâncării, așa că, în curând, începură a suferi de [...], în cele din urmă, trebui să dea poruncă de întoarcere. Aici, în drum spre casă, îi ajunse pe unguri pedepsa. Pe când armata lor se angajase într-o vale lungă și strâmtă, ostașii lui Basarab, care ocupaseră înălțimile și închiseseră cu șanțuri și cu valuri de pământ ieșirile, începură să prăvălească asupra ei bolovani și copaci tăiați și să tragă cu săgețile în grămadă. Prăpădul a ținut 4 zile (9-12 noiembrie 1330). A căzut atunci mulțime nenumărată de unguri; s-a pierdut pecetea regatului; regele însuși, ca să scape, și-a schimbat hainele cu unul din credincioșii săi și abia a putut ieși așa [...].

Victoria strălucită din 1330 a dovedit puterea noului stat românesc și, în același timp, i-a asigurat o dezvoltare liberă. Cât a trăit, până în 1342, Carol Robert n-a mai îndrăznit să atace pe Basarab sau să-i ceară tribut.” (*Constantin C. Giurescu, Istoria Românilor. Din cele mai vechi timpuri până la moartea regelui Ferdinand*)

Pornind de la această sursă, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți cetatea cucerită de regele Ungariei, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați voievodul muntean și o cauză a conflictului cu regele Ungariei, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la consecințele victoriei din anul 1330. **6 puncte**

5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la lupta dintre români și armata ungară, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**

6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia organizarea instituțională a Transilvaniei se modifică în secolele al XII-lea – al XVI-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea
puncte

(30 de

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiului românesc între secolele IX-XV, având în vedere:

- precizarea unei autonomii locale atestate în spațiul românesc în secolele al IX-lea – al XI-lea și menționarea a două trăsături ale acesteia;
- prezentarea unei instituții centrale înființate în spațiul românesc în secolul al XIV-lea;
- precizarea a două fapte istorice prin care conducătorii românilor se implică în relațiile internaționale în ultimul deceniu al secolului al XIV-lea și în prima jumătate a secolului al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la acțiunile diplomatice la care participă românii în perioada 1451-1490 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea eseului, evidențierea relației cauză-efect, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată